

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 14-02-31934 ברק נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

תיק חיצוני:

מספר בקשה: 36

בפני כבוד השופטת רות רונן

המבקש: אברהם ברק
ע"י ב"כ עוה"ד בן-מאיר ואבירם

נגד

המשיב: בנק לאומי לישראל בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד קדם

ב"כ היועץ המשפטי לממשלה: עו"ד ויינבאום

פסק דין

1
2 1. המבקש הגיש נגד המשיב (להלן: "הבנק") בקשה לגילוי ועיון במסמכים טרם הגשת
3 בקשה לאישור תביעה נגזרת לפי סעיף 198א לחוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן:
4 "הבקשה"). הבקשה שלפני היא בקשה לאישור הסכם פשרה בבקשה, הסכם
5 שהצדדים הגיעו אליו במסגרת הליך גישור.
6

הרקע העובדתי

7
8 2. ביום 18.11.2013, שלח המבקש שהוא בעל מניות בבנק, מכתב לבנק שכותרתו היא
9 "דרישה לפי סעיף 194(ב) לחוק החברות להגשת תובענה טרם הגשת בקשה לאישור
10 תביעה נגזרת" (להלן: "מכתב הדרישה").
11

12 המבקש טען במכתב הדרישה כי מפרטים ונתונים שיש בידיו עולה כי לבנק עומדת
13 עילת תביעה נגד נושאי משרה בבנק ונגד צדדים שלישיים בקשר עם העמדת הלוואה
14 ושחרור דיווידנדים במסגרתה לחברת "גנדן הולדינגס בע"מ (להלן: "גנדן") לשם
15 רכישת השליטה (עם אחרים) בחברת אי די בי אחזקות בע"מ (להלן: "אי די בי").
16 המבקש טען בין היתר כי ביום 26.3.2006 יצרה גנדן אגרת-חוב לטובת הבנק
17 שנרשמה ברשם החברות כשעבוד מספר 28 (להלן: "שעבוד 28"). שעבוד 28 כלל בין

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 14-02-31934 ברק נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 יתר הנכסים ששועבדו לטובת הבנק גם את כל הדיווידנדים שגנדרן תקבל מאי די בי
2 החל מאותו מועד.
3
- 4 .3 במכתב הדרישה טען המבקש כי בשנים 2008 - 2009 החליטו נושאי משרה בכירים
5 בבנק להתיר לגנדרן לקבל לרשותה את הדיבידנדים שתחלק אי די בי מאותו מועד
6 ואילך. לגישת המבקש, החלטה זו (שתכונה להלן: "ההחלטה") התקבלה על בסיס
7 שיקולים זרים, והיא החלטה פסולה המנוגדת לטובת הבנק ולהוראות שעבוד 28.
8 כתוצאה מההחלטה הועברו סכומי הדיווידנדי שחילקה אי די בי לידי גנדרן, במקום
9 שימשו להקטנת החוב לבנק כפי שנקבע בשעבוד 28. לטענת המבקש, ההחלטה
10 גרמה לבנק נזק בשיעור של מאות מיליוני שקלים.
11
- 12 לגישת המבקש, האמור לעיל משמעו אחת משתיים: ההחלטה התקבלה שלא ברשות
13 ושלא בסמכות הגורמים הרלוונטיים, באופן המקנה לבנק זכות תביעה נגד מקבלי
14 ההחלטה; או שההחלטה התקבלה ברשות ובאישור הגורמים הרלוונטיים, עובדה
15 המקנה לבנק זכות תביעה נגד כל חבר בגופים ובוועדות שאישרו את ההחלטה. עוד
16 טען המבקש כי הן הגורם שקבל החלטה זו והן הגורמים שהיו אמורים לפקח עליו,
17 כשלו בשמירה על האינטרסים של הבנק.
18
- 19 .4 המבקש הוסיף כי לבנק עומדת עילת תביעה גם נגד חברת רואי החשבון KPMG
20 סומך חייקין (להלן: "רואי החשבון"). זאת משום שמשרד זה נתן שירותי ייעוץ
21 חשבונאי לבנק בתקופה הרלוונטית. במקביל הוא נתן שירותי ייעוץ גם לאי די בי,
22 וזאת תוך ניגוד עניינים והתרשלות לכאורה בתפקידו.
23
- 24 .5 לגישת המבקש עומדת לבנק עילת תביעה נגד הגורמים בבנק שקבלו את ההחלטה
25 ונגד הגורמים שאמורים היו לפקח עליהם, שכן ההחלטה התקבלה משיקולים זרים
26 המנוגדים לטובת הבנק. המבקש דרש כי הבנק יגיש תביעה נגד גורמים בבנק ומחוץ
27 לו, ויתבע את הנזק שנגרם לבנק כתוצאה מההחלטה. אם הבנק יחליט שלא לפתוח
28 בהליכים, המבקש דרש כי הוא יעביר לידי את המסמכים הרלוונטיים לדעתו, וכן
29 מסמכים נוספים.
30
31

הקמת ועדת התביעות

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 14-02-31934 ברק נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

תיק חיצוני:

6. כעולה מבקשת הצדדים לאישור הסכם הגישור, לאחר קבלת מכתב הדרישה החליט דירקטוריון הבנק בישיבה מיוחדת שהוא קיים ביום 10.12.2013, למנות ועדת תביעות מיוחדת (להלן: "הוועדה"), שתורכב מחברי דירקטוריון שלא היתה להם נגיעה לטענות המובאות במכתב הדרישה. נקבע כי הוועדה תדון בכל העניינים הקשורים למכתב הדרישה, ותקבל החלטות סופיות ביחס אליהם. הדירקטוריון החליט כי החלטות הוועדה ידווחו לו. הבנק ציין כי חברי ועדת התביעות שמונו היו פרופ' ידידיה שטרן (שעמד בראש הוועדה), מר דוד אבנר, עו"ד חיים סאמט ומר עמוס ספיר. לגישת הבנק בבקשה הנוכחית, חברי הוועדה לא היו מעורבים במתן אשראי לגנדן, ואין למי מהם קשר עסקי או אישי לגנדן או לקבוצת אי די בי ולבעלי- השליטה בהם.

עוד צוין בבקשה הנוכחית כי הבנק עדכן את המבקש בדבר הקמת הוועדה, ואף דיווח לו כי הוועדה התכנסה מספר פעמים כדי ללמוד את הטענות המובאות במכתב הדרישה, לבדוק אותן ולדון בהן. ביום 16.2.2014 (ועוד בטרם סיימה הוועדה את דיוניה) הגיש המבקש את הבקשה דן לגילוי ועיון במסמכים טרם הגשת בקשה לאישור תביעה נגזרת.

7. ממצאי הוועדה, מסקנותיה והחלטותיה הסופיים מפורטים בדו"ח שנחתם על ידי חברי הוועדה ביום 11.3.2014 (להלן: "דו"ח הוועדה"). לאור דו"ח הוועדה השיב הבנק למכתב הדרישה של המבקש ודחה את דרישתו להגיש את התביעה. המבקש הודיע לבנק במכתבו מיום 26.3.2014 כי הוא עומד על בירור הבקשה.

תגובת הבנק לבקשה דן לגילוי ועיון במסמכים

8. ביום 2.5.2014 הגיש הבנק תגובה לבקשה, בה הוא טען כי יש לדחות את הבקשה ממספר טעמים. הבנק העלה טענות ביחס לקביעות הוועדה, וטען כי אין מקום שבית-המשפט יתערב בשיקול-הדעת שלה. כן טען הבנק כי יש לדחות את בקשת המבקש גם משום שהיא נעדרת תשתית ראשונית לנטען בה, ולאור העובדה שהראיות שהובאו אינן תומכות בקיומה של עילת תביעה. הבנק אף טען כי המבקש פעל בחוסר תום-לב, וכי יש לדחות את הבקשה גם משום שקבלתה עלולה לפגוע בסודיות הבנקאית והמסחרית של הבנק.

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 14-02-31934 ברק נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 באשר לוועדה ציין הבנק בתגובתו בין היתר, כי חברי הוועדה הם אנשים מקצועיים
2 ומנוסים (הוא פירט את ניסיונם ואת פרטי ההשכלה שלהם), וכי הוועדה הוסמכה
3 על-ידי הדירקטוריון לדון בטענות המופיעות במכתב הדרישה ולקבל החלטות
4 סופיות ביחס לאפשרות להגיש תביעה נגד גורמים בבנק ומחוץ לו, כמבוקש במכתב
5 הדרישה. הוועדה התכנסה 11 פעמים, שמעה הסברים וסקירות מקצועיות
6 ומשפטיות, קבלה חומרי רקע רבים לרבות טיוטת דוח ביקורת של בנק ישראל
7 בנושא העמדת אשראי לקבוצת גנדן ותגובת הבנק לטיוטה זו. הוועדה לוותה בייעוץ
8 משפטי וראיינה עובדים ונושאי משרה בבנק.
9
- 10 הבנק פירט בתגובתו לבקשה כי הוועדה מצאה שלא הופרה חובת אמונים או חובת 9.
11 זהירות של מי מנושאי המשרה בבנק או עובדיו, וכי לא נמצאו על-ידיה אינדיקציות
12 לשיקולים זרים לטובת הבנק אצל מקבלי ההחלטות מטעמו. מסקנה זו בדבר העדר
13 שיקולים זרים נתמכה – כך נטען – גם בחומר הרקע שהוצג בפני הוועדה, ממנו ניתן
14 ללמוד על שיקולים עסקיים עניינים הקשורים במערכת היחסים עם הלקוח. הוועדה
15 ציינה כי במבחן התוצאה אכן נותר בסופו של דבר אשראי שניתן לגנדן ולא נפרע,
16 אולם הוועדה בחנה את מכלול השיקולים ואת ההחלטות על בסיס המידע שעמד
17 בפני מקבלי ההחלטות בזמן אמת, ולא על בסיס מידע שנודע בדיעבד.
18
- 19 לגישת הבנק, הוועדה מצאה כי השיקולים שהנחו את מקבלי ההחלטות היו שיקולים 10.
20 עסקיים סבירים, ולא שונים מאלה שנלקחו בחשבון במקרים אחרים של העמדת
21 אשראי. עוד נמצא כי מכתב הדרישה מושתת על מספר הנחות יסוד שגויות, ובכלל
22 זה העובדה שמנגנון לשחרור דיווידנדים הוא חלק מובנה ממתן אשראי מורכב, והוא
23 היה גם חלק מובנה מההסכם המקורי עם גנדן ומהרציונל שליווה אותו.
24
- 25 הוועדה היתה סבורה כי אף לו היה נמצא שאחת ההחלטות התקבלה תוך חריגה
26 ממסגרת שיקול-הדעת העסקי ותוך הפרת חובת הזהירות המוטלת על נושאי
27 המשרה (ולא כך היתה הוועדה סבורה), הרי שאין טעם או הצדקה להגיש את
28 התביעה לאור סעיפי הפטור והשיפוי שהבנק נתן לנושאי המשרה בו. הוועדה ציינה
29 כי לא הובאה כל אינדיקציה למעורבות כזו או אחרת של רואי-החשבון בקבלת
30 ההחלטות נושא הבקשה או בניסיון להשפיע עליהן.
31

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 14-02-31934 ברק נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

תיק חיצוני:

11. ביום 6.8.2014 הגיש המבקש תשובה לתגובת הבנק.

ההסדר הדיוני

12. ביום 10.12.2014, לאחר ישיבת קדם המשפט הראשונה שהתקיימה בבקשה, הודיעו הצדדים לבית-המשפט כי הם הגיעו להסדר דיוני לפיו הבנק ימסור לב"כ המבקש העתק של דו"ח הוועדה בכפוף להתחייבות לשמירה על סודיות של הדו"ח. כן הוסכם כי עותק מהדו"ח יומצא גם לעיון בית-המשפט. ההסדר הדיוני קבל תוקף של החלטה והצדדים פעלו בהתאם לו. ביום 30.4.2014 הודיעו הצדדים במשותף לבית- המשפט כי הם מתכוונים לנהל הליך גישור בפני מגשר מוסכם (כאשר ביום 26.5.2015 הם הודיעו כי המגשר שנבחר על ידיהם הוא כב' השופט בדימי' עמירם בנימיני). הצדדים אכן ניהלו הסכם גישור כמוסכם, שבסופו הם הגיעו להסכמות שעוגנו במסגרת הסכם גישור ומסמך עקרונות בהנחייתו של המגשר.

הסכם הגישור

13. לגישת הצדדים, המבקש ובאי-כוחו עיינו בדו"ח הוועדה, למדו אותו היטב וקבלו הסברים אודותיו מבאי-כוח הבנק. נטען כי הבנק הסכים לפעול בהתאם להסכם העקרונות, המשקף שינויים בדפוסי העבודה של הבנק לגבי העמדת מימון לרכישת אמצעי שליטה (שינויים שהם שיקוף של תהליכים שהתרחשו ומתרחשים בבנק בשלוש השנים האחרונות). השינויים המפורטים במסמך העקרונות יביאו (כך סבור גם המבקש) לשיפור נוסף באופן ניהול הסיכונים של הבנק. לכן הגיעו המבקש ובאי-כוחו למסקנה לפיה הם שגו בהערכת הסיכויים שטענותיהם יתקבלו. עוד צוין כי עצם קיום ההליך דנן גורם ל"אפקט מצנן" בלתי-רצוי על הבנק ועובדיו בתחום של העמדת אשראי ומימון רכישת אמצעי שליטה. האפשרות להגיע לפשרה תוך שיפור דפוסי העבודה של הבנק היא לכן עדיפה על-פני האפשרות של ניהול הבקשה לאישור תביעה נגזרת על הסיכונים הקיימים בה.

14. בבקשה לאישור הסכם הפשרה ציין הבנק כי לגישתו המבקש לא היה מצליח לבסס את התנאים לאישור תביעה נגזרת כספית בשם הבנק נגד מאן דהוא. הבנק פירט את הנימוקים לכך בס' 25 לבקשה לאישור הסכם הפשרה. בין היתר צוינו בהקשר זה המשקל שיש לתת למסקנות הוועדה לפיהן לא נמצא פגם בשיקול-הדעת של נושאי- המשורה ועובדי הבנק, סעיפי הפטור והשיפוי והעדרם של שיקולים זרים.

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 14-02-31934 ברק נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

תיק חיצוני:

- 1
- 2 15. המבקש ציין כי אף שאינו מסכים לכל הטיעונים שהבנק העלה, הוא לוקח בחשבון כי
- 3 הם מעוררים קושי בניהול הבקשה לאישור תביעה נגזרת, כאשר מול הקושי הזה שם
- 4 המבקש לנגד עיניו את התרומה של שיפור דפוסי העבודה בבנק ושל טובת הבנק
- 5 שהיא חלק מהותי מהגשת הבקשה לאישור התביעה הנגזרת.
- 6
- 7 המבקש עצמו התייחס, במסגרת הבקשה לאישור הסכם הפשרה, לקשיים בהם
- 8 היתה הבקשה עלולה להיתקל (בס' 25(ג) לבקשה). הוא מנה בכלל זה את הקושי
- 9 להתערב בשיקול-הדעת של הוועדה; את העובדה שישנו קושי להוכיח הפרת חובת
- 10 אמונים או חובת תום-לב (כאשר אם מדובר ברשלנות גרידא, יעמדו לזכות נושאי
- 11 המשרה הפטור והשיפוי שהבנק העניק להם); העובדה שמנגנון שחרור הדיוידנדים
- 12 היה מובנה בהסכם המימון (ענין שהמבקש לא לקח אותו בחשבון במועד הגשת
- 13 הבקשה); והעובדה שעיסוקו של הבנק הוא בהעמדת אשראי, עיסוק שמטיבו כרוך
- 14 בסיכון. המבקש טען כי הוא השתכנע שבנסיבות בהן נושאי המשרה בבנק פעלו
- 15 בתום-לב, הרי הגשת התביעה עלולה ליצור אפקט מצנן שירתיע את עובדי הבנק
- 16 מלקדם את עסקיו של הבנק, והיא אף עלולה להרתיע אנשים מקצועיים מלכהן
- 17 כנושאי משרה בבנק או לעסוק בתחום של מתן אשראי. תוצאה כזו – אם תקרה –
- 18 עלולה לפגוע באורח קשה בטובת הבנק.
- 19
- 20 עוד צוין כי ניהול התביעה נגד מנהלים עלולה לפגוע במוניטין של הבנק ובשמו הטוב,
- 21 וכן כי ניהול התביעה יהיה כרוך בהוצאות משמעותיות עבור הבנק.
- 22
- 23 16. יחד עם זאת ציינו הצדדים בבקשה לאישור הסכם הפשרה כי משלוח מכתב הדרישה
- 24 לבנק כמו גם הגשת הבקשה ועבודת הוועדה, הפנו זרקור אל דפוסי העבודה של הבנק
- 25 ביחס להעמדת האשראי לצורך מימון רכישת אמצעי שליטה, ובכלל זה ביחס
- 26 למגבלות על שחרור דיוידנד ללווה. הבנק היה סבור כי אף שאין ממש בטענות
- 27 הקונקרטיות של המבקש בבקשה, הרי בראייה צופה פני העתיד ובמסגרת הפקת
- 28 הלקחים שהבנק ערך ועורך, יש תועלת בריענון נוסף של דפוסי העבודה בבנק (כאשר
- 29 הובהר שלאור התארכות הליך הגישור, הבנק רענן חלק מהנהלים עוד בטרם הליך
- 30 הגישור הסתיים). הצדדים ציינו כי טענות המבקש האירו היבטים שונים בהעמדת

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 14-02-31934 ברק נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

תיק חיצוני:

1 אשראי בהיקף משמעותי לרכישת אמצעי שליטה ובשחרור דיווידנדים, והביאו
2 לגיבושו של מסמך עקרונית שצורף כנספח להסכם הפשרה.

3

4

מסמך העקרונות

5 17. על-פי מסמך העקרונות, הבנק יפעל לאור דפוסי עבודה מעודכנים ומחמירים ביחס
6 לנהוג במועד משלוח מכתב הדרישה, באשר להעמדת אשראי ללווים לצורך מימון
7 רכישת אמצעי שליטה בהיקפים גדולים כפי שנקבע במסמך העקרונות.

8

9 דפוסי עבודה אלה יתנו - כך טענו הצדדים - ביטוי מפורש לסוגיה של שחרור
10 דיווידנדים שעמדה בבסיס מכתב הדרישה והבקשה לגילוי מסמכים. מסמך
11 העקרונות אשר גובש על-ידי ב"כ הצדדים יחד עם המגשר במסגרת הליך הגישור
12 צורף להסכם הגישור כחלק בלתי-נפרד ממנו, והצדדים עתרו כי בית-המשפט יאשר
13 חיסיון וסודיות של המסמך. זאת משום שהמסמך כולל סודות מסחריים, ומשום
14 שחשיפתו ללווים של הבנק או למתחריו עלולה לפגוע בעסקי הבנק וביכולתו להעמיד
15 אשראי בתנאים המיטיבים ביותר עם הבנק.

16

17 18. לגישת הצדדים, מסמך העקרונות יציב בפני הגורמים הרלוונטיים בבנק באופן
18 ממוקד ותמציתי נקודות ציון רלוונטיות בעת העמדת אשראי למימון רכישת אמצעי
19 שליטה, מבלי לגרוע ממדיניות האשראי והנהלים המפורטים של הבנק בנושא זה.
20 מסמך העקרונות הוגש לעיון בית-המשפט במעטפה סגורה.

21

22

תנאי הסכם הגישור

23 19. במסגרת הסכם הגישור, הגיעו המבקש ובאי-כוחו למסקנה - כך נטען - כי אין זה
24 נכון להגיש בקשות נוספות לאישור תביעה נגזרת או הליכים אחרים בגין הדרישות
25 המופיעות במכתב הדרישה או בבקשת גילוי המסמכים, או בכל ענין אחר הנוגע
26 במישרין או בעקיפין לטענות המובאות במכתב הדרישה ובבקשה. המבקש טען כי
27 נראה שטובת הבנק לא תצא נשכרת מהליכים כאלה, בין היתר לאור החשש ל"אפקט
28 המצנן" על הבנק ועל הפועלים מטעמו בתחום של העמדת אשראי לרכישת אמצעי
29 שליטה.

30

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 14-02-31934 ברק נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

תיק חיצוני:

- 20 מנגד ציין הבנק כי הוא מקבל על עצמו את העקרונות המפורטים במסמך העקרונות אשר גובש על-ידי הצדדים בקשר עם העמדת אשראי ללווים לצורך מימון בהיקף מהותי של רכישת אמצעי שליטה. הבנק הדגיש כי הוא התקשר בהסכם הגישור מתוך הערכה כי אף שלגישתו המבקש שגה בניתוח העובדות והדין במקרה דנן, הרי בראייה כוללת יש תועלת במתן תשומת-לב מתאימה לעקרונות שתכליתם צמצום הסיכון להפסדי אשראי למימון רכישת אמצעי שליטה בהיקף מהותי, תוך הכרה בכך שאפשרות להפסדי אשראי היא טבועה בפעילות הבנקאית.
21. הצדדים הסכימו שטובת הבנק היא לוותר על כל תביעה או דרישה כלפי נושאי משרה ועובדים בבנק בעבר או בהווה, ביחס לעילות שנכללו במכתב הדרישה או עילות הקשורות לאירועים נושא מכתב הדרישה, וזאת על-מנת למנוע פגיעה בפעילות האשראי של הבנק, בשל חשש העובדים ונושאי-המשרה מפני תביעות דוגמת מכתב הדרישה.
22. הצדדים ציינו כי מסמך העקרונות הוצג בפני המגשר, והוא העיר הערות שונות לגביו. בעקבות זאת עבר המסמך תיקונים ושינויים, גם בשים-לב לשמירה על גמישות עסקית הנדרשת בהעמדת אשראי. בסופו של דבר - כך נטען - המגשר התרשם כי הסכם הגישור הוא סביר מבחינת כל הצדדים ובהתייחס למכלול הסיכונים והסיכויים הכרוכים בהמשך ההתדיינות, מבלי שמי מהצדדים יודה בטענותיו של משנהו.
- הצדדים טענו כי לאור תרומתו של המבקש לגיבוש מסמך העקרונות ולאור הנטל שהוא קבל על עצמו כאשר הוא פנה לבנק במכתב הדרישה, מכתב שהוא שהוביל להקמת הוועדה - הם ממליצים כי בית-המשפט יקבע כי על הבנק לשלם למבקש ולבאי-כוחו גמול ושכר-טרחה (כאשר הם המליצו על גמול בסכום של 75,000 ₪ למבקש ושכר-טרחה בסכום של 375,000 ₪ + מע"מ לבאי-כוחו).
- טעמי הבקשה לאישור הסכם הגישור
23. הצדדים פירטו בבקשתם הנוכחית את הטעמים בשלהם הם סבורים כי על בית-המשפט לאשר את הסכם הגישור. לטענתם, טעמים אלה הם שיקוף של הטעמים שהביאו אותם להגיע להסכמה נושא הסכם הגישור. כך, השיקול המרכזי שהנחה את

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 14-02-31934 ברק נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

תיק חיצוני:

1 הצדדים היה השיקול של טובת הבנק. המבקש הגיע למסקנה לפיה התביעה שהוא
2 בקש להגיש בשם הבנק ניצבת בפני מכשולים משפטיים ועובדתיים גבוהים, תוך
3 שלצורך ניהולה הבנק יצטרך לשאת בהוצאות משמעותיות. מעבר לכך, קיום
4 התביעה יהווה גורם מרתיע לעובדי הבנק ביחס להעמדת אשראי, ובכלל זה אשראי
5 שמן הראוי להעמיד אותו, וכתוצאה מכך עלול הבנק לסבול מאובדן הכנסות.
6

עמדת היועץ המשפטי לממשלה ביחס להסכם הפשרה

8 24. ביום 27.1.2016 הגיש ב"כ היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו ביחס להסכם
9 הפשרה.

11 ב"כ היועץ המשפטי לממשלה התייחס לעובדה כי בתיק טרם הוגשה כלל בקשה לאישור תביעה
12 נגזרת. יחד עם זאת הוא ציין כי הוא יתייחס לבקשה לאישור הסכם הפשרה כאילו
13 הוגשה בקשה לאישור תביעה נגזרת, וזאת לאור העובדה שמבחינה מהותית מעוררת
14 ההסתלקות בשלב זה קשיים דומים - גם אם פחותים - לאלה המתעוררים
15 בהסתלקות מבקשה לאישור תביעה נגזרת.
16

17 ב"כ היועץ המשפטי לממשלה ציין כי הוא אינו מתנגד לאישורו של ההסכם, אולם הוא התייחס
18 למספר הערות שיש מקום לגישתו להביאן בחשבון.

20 25. באשר לסוגיית הגמול למבקש, נטען כי המחוקק לא הסמיך את בית-המשפט לפסוק
21 גמול למבקש באותם מקרים בהם בית-המשפט אינו פוסק לטובת החברה (כפי
22 שעולה מסעיף 201 לחוק החברות).

24 באשר לשכר-הטרחה לבאי-כוח המבקש, נטען כי פסיקת שכר-הטרחה בהתאם
25 לסעיף 200 לחוק החברות אינה מותנית בכך שבית-המשפט פסק לטובת החברה.
26 לכן אין מניעה לפסוק שכר-טרחה לזכות ב"כ המבקש מטעם זה. יחד עם זאת,
27 לגישת ב"כ היועץ המשפטי לממשלה, יש להחיל על פסיקת שכר-הטרחה את הקריטריונים החלים
28 על פסיקת שכר-טרחה במסגרת תביעה ייצוגית. יש להתייחס בהקשר זה לעקרונות
29 המנחים ביחס לפסיקת שכר-טרחה בהליכים ייצוגיים בהם לא מושגת תמורה או
30 טובת הנאה לקבוצה או לחברה, ולחשש מפני תימרוץ הגשת הליכים בהם קיים קושי
31 ב"דיות העילה". ב"כ היועץ המשפטי לממשלה הוסיף כי אם התביעה הנגזרת "נולדה" בטעות

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 14-02-31934 ברק נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 שמקורה בכך שהנתבע לא פעל בתום-לב, ולא מסר למבקש את המידע הנדרש בשלב
2 שלפני הגשת התביעה - ובכך גרר את המבקש לניהול הליך סרק ולהוצאות מיותרות
3 – יש מקום לפסוק הוצאות.
4
- 5 ב"כ היועה"מ ציין כי במקרה של הסתלקות מתביעה נגזרת, יש לפעול במשנה
6 זהירות כאשר בית-המשפט פוסק שכר טרחה, כדי לא לעודד הגשת תביעות סרק.
7
- 8 26. ב"כ היועה"מ אף התייחס לפעילותה של הוועדה הבלתי-תלויה. הוא ציין כי
9 הביקורת המשפטית על עבודתה של הוועדה מתחלקת לשני שלבים. השלב הראשון
10 הוא בעל אופי טכני בעיקרו, קרי האם הוועדה היא בלתי-תלויה, עיתוי הקמתה
11 וכיו"ב. השלב השני קבל פחות התייחסות בפסיקה והוא מתייחס להחלטת הוועדה
12 לגופה.
13
- 14 היועץ המשפטי בקש להעיר בהקשר זה כי לצד היתרונות בהקמתה של ועדת תביעות
15 בלתי-תלויה, יש לתת את הדעת גם לאפקט המצנן שעשוי להיות להקמתן של ועדות
16 כאלה על הגשת תביעות נגזרות, הליך אשר המחוקק בקש לאפשר את קיומו ואף
17 לעודדו. חברות המקימות ועדות כאלה מבקשות ליהנות מהגנה גבוהה של כלל
18 "שיקול-הדעת העסקי" על החלטותיהן. מדובר בחברות שיש להן משאבים רבים
19 להקמת הוועדה, ויכולת לא מבוטלת להשפיע על תוצאות עבודתה. זאת בין היתר
20 באמצעות החומרים המובאים באמצעות החברה לידיעת הוועדה. מנגד עומד התובע,
21 אשר רואה כי הסיכוי שתביעתו תתברר לפני בית-המשפט הולך ומתרחק.
22
- 23 27. האפשרות להקים ועדה בלתי-תלויה בידי החברה, מגבירה את הרף בפני מבקש
24 שסבור כי עילת התביעה לא קבלה מענה ראוי מהחברה. ענין זה ייצור כאמור אפקט
25 מצנן מפני הגשת בקשות לאישור תביעות נגזרות. לכן – כך נטען - קשה להמעיט
26 מחשיבות הבחינה בשלב השני של הביקורת על עבודת הוועדה. במסגרת שלב זה יש
27 לשכנע את בית-המשפט כי הוועדה עשתה את עבודתה נאמנה ובחנה באופן כן, יסודי
28 וראוי את קיומה של עילת תביעה. עליה לעשות זאת לא כגורם הפועל בשם החברה
29 כדי להדוף את טענות המבקש, אלא כגורם עצמאי שניתן לסמוך על שיקול-דעתו.
30

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 14-02-31934 ברק נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

תיק חיצוני:

28. באשר למסמך העקרונות עצמו, ציין ב"כ היועה"מ כי לא ברור האם מסמך העקרונות מוסיף על החובות שחלו וחלות על הבנק בכלל, ובפרט על נהלים המחייבים והקיימים של הפיקוח על הבנקים, באופן שראוי לראות בו הישג או תועלת מניהול ההליך. עוד צוין כי אף אם הושגה תועלת – ספק עד כמה היא רבה ומצדיקה את הגמול ושכר-הטרחה המבוקשים.

ישיבת יום 3.2.2016

29. ביום 3.2.2016 התקיים דיון בבקשת הצדדים לאישור הסכם הפשרה שיסודו בהליך הגישור. בדיון השתתף גם ב"כ היועץ המשפטי לממשלה. בהחלטה מאותו מועד נקבע כי "בטרם יאושר הסכם הגישור, יש מקום לכך שהבנק יפעל בשני נושאים. ראשית, הבנק יגיש תצהיר מטעמו וזאת תוך 21 יום מהיום, במסגרתו יבהיר הבנק את נושא השיפורים שיחולו בבנק לאור הסכם העקרונות, וזאת תוך פירוט של המצב ערב הגשת ההליך ולאחר הסכם העקרונות. כן יתייחס התצהיר לשאלת תוקף ההסכם מבחינת מחלקת האשראי של הבנק".

נקבע בהחלטה כי התצהיר יהיה חסוי משום שהוא מתייחס לסעיפים במסמך העקרונות שבית-המשפט הורה על חסיונו. עוד צוין בהחלטה כי "בנוסף ייתן הבנק את דעתו לאפשרות לפיה הסכם הגישור יאושר כהסכם הסתלקות באופן שלא ייווצר מעשה בית-דין כנגד הבנק, ויודיע את עמדתו ביחס לאפשרות זו".

ההודעה הנוספת מטעם הצדדים

30. ביום 13.3.2016 הגישו הצדדים הודעה נוספת מטעמם. להודעה צורף תצהיר מטעם הבנק המבהיר את נושא השיפורים לאור מסמך העקרונות לעומת המצב ערב הגשת ההליך. כן התייחסה ההודעה לשאלת תוקף המסמך מבחינת הבנק. התצהיר נותר חסוי בהתאם להחלטה.

לענין האפשרות כי הסכם הפשרה יאושר כהסכם הסתלקות – צוין כי הצדדים הסכימו, מבלי שהדבר יתפרש כהודאה כלשהי בטענות המבקש או בקיומה של עילת תביעה, כי הסכם הגישור לא יהווה ויתור וסילוק מצד הבנק כלפי הנקובים בס"ק (א), (ב) ו(ג) שבסעיף 27(א)(2) להסכם, כך שלא ייווצר ביחס אליהם מעשה בית-דין. עוד צוין כי המבקש עצמו ובאי-כוחו יהיו מנועים מלנקוט נגד הבנק בהליך נוסף

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 14-02-31934 ברק נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 כלשהו ביחס לנטען בבקשה לגילוי מסמכים ומכתב הדרישה ובכל הקשור אליהם או
2 עולה מהם.
3
- 4 31. ההודעה הנוספת הנ"ל הועברה אף היא לתגובתו של ב"כ היועה"מ. עמדתו של ב"כ
5 היועה"מ היתה כי לאחר עיון בתצהיר שהוגש מטעם הבנק ובמסמך העקרונית,
6 ובהסתמך גם על מידע המצוי אצל הפיקוח על הבנקים, נראה לב"כ היועה"מ כי
7 הבנק אכן ביצע שיפורים במדיניות ובנהלי העבודה שלו לעומת המצב ערב הגשת
8 ההליך דנן.
9
- 10 יחד עם זאת סבור היה ב"כ היועה"מ כי לא ניתן להעריך את מידת התרומה של
11 מסמך העקרונית לרבות עצם הגשת ההליך דנן לשיפורים אלה, הואיל וקודם להליך
12 זה ובמקביל להגשתו ננקטו הליכי ביקורת והסדרה מצד הפיקוח על הבנקים כמו גם
13 הליך הפקת לקחים פנימי בבנק. לאור זאת הותיר ב"כ היועה"מ לשיקול-דעת בית
14 המשפט את ההכרעה בשאלת תרומת ההליך ומסמך העקרונית לאותם שיפורים
15 נטענים, כמו גם את ההכרעה ביחס לגמול למבקש האישור ושכר-הטרחה לבאי-כוחו.
16
- 17 **דיון**
- 18 32. הסכם הפשרה בין הבנק לבין המבקש הוא הסדר במסגרתו מוותר הבנק על תביעות
19 עתידיות כנגד הנתבעים הפוטנציאליים שהיו המשיבים בבקשת המבקש, ובכלל זה
20 על התביעה האפשרית נושא מכתב הדרישה של המבקש. כנגד הוויתור הזה, מסכים
21 הבנק לקבל על עצמו מספר שיפורים בנהלים המתייחסים להעמדת אשראי ללווים
22 לצורך מימון בהיקף מהותי של רכישת אמצעי שליטה.
23
- 24 33. כדי לבחון את הסכם הפשרה יהיה מקום לבחון את שאלת סיכויי הבקשה לו היתה
25 נדונה לגופה (וזאת בעיקר תוך התייחסות לאפשרות שבעקבות הבקשה הנוכחית
26 לגילוי מסמכים היתה מוגשת בקשה לאישור תביעה נגזרת על-ידי המבקש). בהקשר
27 זה יהיה מקום לבחון את שאלת קיומה של הוועדה הבלתי-תלויה, ואת ההשלכה של
28 מסקנותיה והמלצותיה על סיכויי הבקשה. כן יהיה מקום להתייחס לטענות הצדדים
29 לגופן, ובכלל זה לטענות לגבי סעיפי הפטור והשיפוי שנושאי המשרה בבנק נהנו
30 מהם.
31

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 14-02-31934 ברק נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

תיק חיצוני:

34. בהתייחס להסכם הפשרה יהיה מקום לבחון גם את השאלה מה משמעותה של
העובדה כי מדובר בהסכם שהוא תולדה של הליך גישור, הסכם שקבל גם את ברכתו
של המגשר. עוד יהיה מקום לבחון את ה"תועלות" הנוספות שהבנק קבל מהסכם
הפשרה, ובין היתר הפגת החשש מפני העלות הגבוהה של ניהול תביעה, והחשש מפני
האפקט המצנן של תביעה המתייחסת להחלטה למתן אשראי – על עובדי הבנק
העוסקים בכך.

יהיה מקום לבחון את משמעותה של העובדה שהבנק ויתר במסגרת הסכם הפשרה
על תביעות עתידיות. כן נתייחס להסכמה בדבר שיפור נהלי הבנק, ובכלל זה לשאלה
האם ניתן לאשר את ההסכם חרף העובדה שזהו הסעד היחיד שהסכם הפשרה כולל,
כאשר הנתבעים הפוטנציאליים לא שילמו פיצוי כלשהו לבנק בגין הטענות שהועלו
נגדם.

כן יהיה מקום לבחון את השאלה האם ובאיזה אופן ניתן לאשר הסכם פשרה המוגש
לאישור לאחר הגשת בקשה לגילוי מסמכים, עוד בטרם הוגשה בקשה לאישור
תביעה נגזרת, ומה יכול להיות תוכנו של הסכם פשרה כזו.

כל הנושאים שלעיל יפורטו להלן.

סיכויי התביעה לו היא היתה נדונה לגופה

35. כאמור, אחת השאלות שבית-המשפט צריך להידרש אליה בהתייחס להסכם פשרה
המובא לאישורו בהליך של תביעה ייצוגית או נגזרת, היא שאלת סיכויי התביעה לו
היא היתה נדונה לגופה. את ההסכמות שהתגבשו בין הצדדים במסגרת הסכם
הפשרה, יש לבחון אל מול האפשרות להמשיך את ההליך על תומו, על הסיכוי שלו
היה ההליך מתנהל – הוא היה מביא לתוצאה שהתבקשה על-ידי המבקש במסגרת
הבקשה המקורית. ככל שהסיכוי לקבלת הבקשה גבוה יותר – יש מקום לצפות
שבמסגרת הסכם הפשרה, תקבל החברה בשמה הוגשה הבקשה (בענייננו – הבנק)
תמורה גבוהה יותר.

יחד עם זאת וכפי שיפורט להלן, ה"תמורה" שהחברה מקבלת אינה חייבת בהכרח
להיות תמורה כספית. מעבר לכך, בהערכת הסכם הפשרה יש להביא בחשבון גם

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 14-02-31934 ברק נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

תיק חיצוני:

1 שיקולים נוספים התומכים באישור הפשרה למעט ה"תמורה" כשלעצמה. יוער כי
2 בשלב זה של הדיון אתייחס לבקשתו של המבקש כאילו היתה בקשה לאישור תביעה
3 נגזרת בשם הבנק נגד הנתבעים הפוטנציאליים, ולא כאל בקשה לגילוי מסמכים
4 בלבד. לשאלת המשמעות של היותה של הבקשה – בקשה לגילוי מסמכים, נתייחס
5 בהמשך.

6

7 **סיכויי הבקשה – הטענה המתייחסת לוועדה הבלתי-תלויה**

8 36. מבחינת סיכוייה של בקשת המבקש, ציינו הצדדים מספר עניינים שהיו עלולים
9 להכביד על המבקש לו היתה הבקשה נדונה לגופה. ראשית, הדגישו הצדדים את
10 קיומה של הוועדה הבלתי-תלויה, ואת השלכתה של ההמלצה שלה על האפשרות
11 שבקשת המבקש היתה נדחית.

12

13 37. ההלכה הפסוקה התייחסה במספר מקרים לשאלה איך צריך בית-המשפט להתייחס
14 למקרה בו בקשה לאישור תביעה נגזרת מובאת לבחינתה של ועדה בלתי-תלויה,
15 הממליצה בסופו של דבר כי התביעה לא תוגש.

16

17 בפרשת לנואל (תנ"ג (כלכלית) 815-09-13 לנואל נ' מאור (11.3.2015)) התייחס בית
18 המשפט (כב' השופט כבוב) לאפשרות של חברה להקים ועדה בלתי-תלויה, אפשרות
19 שנועדה "לאפשר לחברה 'לקבל בחזרה' את האפשרות לקבל החלטה בנוגע לניהול
20 התביעה הנגזרת, היינו להפעיל שיקול-דעת עצמאי". בית-המשפט ציין בהקשר זה
21 כי כאשר החברה מפעילה שיקול-דעת עצמאי ביחס לשאלה האם להגיש את התביעה
22 נושא הבקשה להגשת תביעה נגזרת, בית-המשפט ייטה בדרך כלל לא להתערב
23 בשיקול-הדעת הזה (ר' תנ"ג (כלכלית) 32489-02-12 אלטמן נ' אורמת תעשיות בע"מ
24 ((3.10.2013)).

25

26 38. בהחלטה קודמת בתנ"ג (כלכלית) 32690-10-11 גוטליב נ' איילון אחזקות בע"מ
27 (3.9.2012) התייחס בית המשפט (כב' השופט כבוב) לשאלת הביקורת השיפוטית על
28 החלטותיהן של ועדות בלתי-תלויות. בית-המשפט ציין שם (פסקאות 98-99 לפסק
29 הדין) כי -

30 "אני סבור, כי על בית-המשפט לבחון בבואו לאשר את השלב הראשון את
31 הפרמטרים הבאים: מי יזם את הבירור העובדתי שגיבש את עילת

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 14-02-31934 ברק נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

תיק חיצוני:

1 התביעה; מתי מונתה הוועדה (לפני או אחרי הגשת התביעה); מידת
2 עצמאות הוועדה; היקף הסמכויות שהואצלו לוועדה ותוקף החלטותיה;
3 האם חברי הוועדה מילאו תפקידים או קשורים באופן כלשהו לחברה כך
4 שתלותם עשויה להיפגע; מתי החברים בה מונו (לפני או אחרי גיבוש עילת
5 התביעה והגשת התביעה); האם הוועדה מורכבת ממומחים בתחום; מהם
6 הפרוצדורות שנקטה החברה בבואה לחקור את הסוגיה שבפניה; והאם
7 ניתנה לכל חברי הוועדה במה לשאלת שאלות והבעת דעות כדבעי במסגרת
8 ליבון הסוגיה שבמחלוקת. אבהיר, כי רשימה זו איננה סגורה, ועל בית-
9 משפט לגזור מנסיבות העניין את הכרעתו. בשלב השני, יש לבחון את
10 החלטת הוועדה לגופה. במסגרת זו, תיבחן סבירות החלטת הוועדה
11 ומידתיותה אל מול סיכויי התביעה וההטבות שהחברה עשויה להפיק
12 ממנה".

13

14 עוד צוין בענין לנואל כי "המלצות הוועדה אינן מחייבות את דירקטוריון החברה,
15 מקל וחומר שהמלצות הוועדה וגם החלטת הדירקטוריון (לאמץ את המלצות
16 הוועדה, ר.ר.) בעקבות קבלת המלצותיה, אינן מחייבות את בית-המשפט".

17

18 הנה כי כן, לקיומה של ועדה בלתי-תלויה שהמליצה לבנק שלא להגיש את התביעה
19 שהמבקש עתר שהבנק יגיש נגד הנתבעים הפוטנציאליים, היתה משמעות לו היתה
20 בקשת המבקש לאישור תביעה נגזרת נדונה לגופה. יחד עם זאת, כדי לבחון את מידת
21 המשמעות שהיה מקום לייחס למסקנות הוועדה, היה על בית-המשפט לבחון עניינים
22 שונים ביחס לאופן פעולתה, ובכלל זה וכפי שצוטט לעיל – את מועד מינוייה, את
23 היקף הסמכויות שלה, את הקשר האפשרי של חברי הוועדה לבנק, את המומחיות של
24 חברי הוועדה, את אופן קיום הדיונים בה ואת מידת ההשפעה האפשרית שהיתה על
25 ההחלטות שהיא קבלה.

26

27 בקשת הצדדים לאישור הסכם הפשרה התייחסה לחלק מהעניינים שלעיל. כך בין
28 היתר ציינו הצדדים את העובדה שלא היה למי מחברי הוועדה הבלתי-תלויה קשר
29 עסקי או אישי לגנדן או לקבוצת אי די בי, למנהליהן ולבעלי-השליטה בהן.

30

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 14-02-31934 ברק נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 בתשובת הבנק לבקשת המבקש דנן, ציין הבנק עניינים נוספים שיש בהם כדי
2 להשליך על מידת החשיבות שהיה מקום לייחס למסקנות הוועדה – הבנק ציין כי
3 חמשת חברי הוועדה היו אנשי מקצוע מנוסים ובעלי מוניטין בתחום הבנקאות,
4 הכלכלה ודיני החברות. עוד צוין כי הוועדה התכנסה 11 פעמים, וכי היא שמעה
5 הסברים וסקירות.
6
- 7 יחד עם זאת, יש להביא בחשבון כי במסגרת התשובה לתגובה, העלה ב"כ המבקש .41
8 טענות שונות ביחס לוועדה הבלתי-תלויה. כך בין היתר נטען כי חברי הוועדה הם
9 נושאי משרה בבנק, ולכן יש להם ענין אישי בהחלטה העקרונית לפיה אין מקום
10 להגיש תביעות נגד נושאי משרה. המבקש התייחס במסגרת התשובה לתגובה גם
11 לעובדה שהוא לא קבל מסמכים המתייחסים לעבודת הוועדה (ענין שנפתר בחלקו
12 לאחר הדיון הראשון בבית-המשפט).
13
- 14 המבקש אף התייחס למינוי של שניים מחברי הוועדה – מר עמוס ספיר, שהיה יו"ר .42
15 הדירקטוריון של אחת מחברות הדירוג היחידות בישראל, חברת מעלות, אשר כשלה
16 בדירוג חברת אי די בי אחזקות; ולמינוי של מר חיים סאמט, אשר כיהן בוועדת
17 האשראי של בנק הפועלים עד חודש מאי 2003, כאשר יושב-ראש ועדת האשראי היה
18 מר נוחי דנקנר. עוד צוין כי מר סאמט היה גם שותף ובעל-מניות מהותי וצד להסכם
19 בעלי-מניות עם חברת אי די בי חברה לפיתוח בע"מ בחברת כלל החזקות ביטוח
20 בע"מ.
21
- 22 המבקש אף הצביע על ליקויים בעבודת הוועדה – אשר לא פנתה בשאלות נדרשות
23 בהתייחס לחלק מהנושאים נושא מכתב הדרישה של המבקש. לפני חברי הוועדה לא
24 עמדו נתונים הכרחיים כגון הערכות שווי ותזרים של החברות בקבוצת אי די בי,
25 ומכאן שהיא לא בחנה את העובדה שהבנק פעל בניגוד להנחיות בנק ישראל באותה
26 תקופה.
27
- 28 מבלי לקבוע מסמרות ביחס לנושא זה (שלא נבחן על-ידי מן הסתם לגופו, לאור .43
29 העובדה שהצדדים הגיעו להסכם הפשרה), ניתן לציין כי מדובר בוועדה שחבריה הם
30 אכן אנשי מקצוע בתחום הבנקאות ודיני החברות. היא קיימה מספר דיונים לצורך

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 14-02-31934 ברק נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 בחינת האפשרות להיענות לבקשת המבקש, וקבלה החלטה מנומקת לפיה אין מקום
2 לעשות זאת.
3
- 4 לו היה בית-המשפט נדרש לבחון את המלצת הוועדה ואת השלכותיה על עילת
5 התביעה של הבנק כנגד הנתבעים הפוטנציאליים, היה מקום לבחון את שאלת אי-
6 התלות של חברי הוועדה. בהקשר זה יש להדגיש כי מבין חמשת חברי הוועדה, העלה
7 המבקש טענות ספציפיות רק ביחס לשניים מהחברים בה, ולכן סביר להניח כי לא
8 היה מקום לקבוע כי ליתר חברי הוועדה יש נגיעה אישית לעניינים נושא הדיון (למעט
9 נגיעתם בנושאי משרה בבנק). כן היה מקום לבחון בצורה מדוקדקת את מהלך
10 העבודה של הוועדה ואת המידע שעמד בפניה בטרם קבלה את החלטתה. עוד יש
11 לציין בהקשר זה כי מכוח ההסדר הדיוני בין הצדדים, ב"כ המבקש קבל עותק של
12 דו"ח הוועדה, עיין בו והתרשם ממנו, ותוכנו הובא בחשבון במסגרת הסדר הפשרה
13 בין הצדדים. גם המגשר עיין בדו"ח הוועדה.
14
- 15 מכאן כי קיומה של הוועדה ומסקנותיה היה בהם כדי להכביד באופן משמעותי על .44
16 המבקש במסגרת דיון אפשרי בבקשה לגופה, אם כי אין מקום לקבוע – ודאי לא
17 במסגרת ההחלטה הנוכחית – כי למסקנות הוועדה היה משקל מכריע, או כי בית-
18 המשפט לא היה בוחן אותן לגופן ואף שוקל להתערב בהן (לו היה המבקש מוכיח את
19 טענותיו ביחס לליקויים בעבודת הוועדה).
20
- 21 יוער עוד בהקשר זה כי ב"כ היועץ המשפטי ציין בתגובתו כי בית-המשפט צריך .45
22 להיות מודע ל"אפקט המצנן" בהקמת ועדות בלתי-תלויות על התמריץ של מבקשים
23 אפשריים בעתיד להגיש בקשות לאישור תביעות נגזרות. כאמור, הוא ציין בהקשר זה
24 כי ועדות בלתי-תלויות מוקמות על ידי חברות שיש להן משאבים כדי למנות ועדות
25 כאלה. לגישתו של ב"כ היועץ"מ, לחברות הללו יש גם משאבים רבים כדי להשפיע
26 על עבודת הוועדה ותוצאותיה.
27
- 28 אני סבורה כי אין לקבל את הטיעון הזה כמות שהוא – אף שיש להביא בחשבון
29 כמובן חלק מהנושאים שנטענו בו. אבהיר: ככלל, אינני סבורה כי תפקידו של בית-
30 המשפט הוא לעודד הגשת בקשות לאישור תביעה נגזרת. תפקידו של בית-המשפט
31 הוא לעודד הגשת בקשות כאלה מקום בו יש להן בסיס ממשי, קרי – לעודד הגשת

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 14-02-31934 ברק נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 בקשות "טובות" ומוצדקות. בהקשר זה, השאלה האם לבקשה יש בסיס ממשי
2 והסיכוי שהבקשה תתקבל, נגזרים בין היתר מהשאלה מדוע דחתה החברה את
3 דרישתו של המבקש להגיש את התביעה בעצמה. באותם מקרים בהם החברה דחתה
4 את הדרישה כדין, תוך הפעלת שיקול-דעת עצמאי ושקילת שיקולים רלבנטיים
5 ולגיטימיים, בית-המשפט אכן עשוי להימנע מלהתערב בהחלטה. במקרים כאלה –
6 כך עולה מהאמור לעיל - הבקשה לאשר את התביעה כתביעה נגזרת אינה בקשה
7 "טובה" – הסיכוי שהיא תתקבל הוא נמוך ובית-המשפט אינו נדרש לעודד את
8 הגשתה.
- 9
- 10 המנגנון של הפעלת ועדות בלתי-תלויות לצורך קבלת החלטה עצמאית ולא נגועה .46
11 ביחס לשאלה האם להגיש תביעה על-ידי החברה (תביעה שהמבקש דורש מהחברה
12 להגישה), הוא מנגנון שבית-המשפט מעודד ככלל את קיומו. זאת משום שהוא
13 מאפשר לחברה עצמה לקבל את ההחלטות הנוגעות לה, ובכלל זה החלטות הקשורות
14 באפשרות להגיש תביעות. זוהי דרך המלך – ולא האפשרות שבעל-מניות מיעוט או
15 בית-המשפט יקבלו בשם החברה החלטות ביחס להגשת תביעות (או כל החלטות
16 עסקיות אחרות). ככל שישנו מנגנון המאפשר קבלת החלטות נקיות משיקולים זרים
17 על-ידי החברה, החלטות שבית-המשפט יימנע בדרך-כלל מלהתערב בהן, יש מקום
18 לעודדו.
- 19
- 20 כפי שציננתי, ב"כ היועה"מ ציין למעשה בשולי דבריו כי לגישתו אין לתת אמון
21 בהחלטות של ועדות בלתי-תלויות – שהוא סבור כי בפועל הן אינן באמת "בלתי-
22 תלויות". אינני סבורה כי יש לקבל עמדה זו בצורה גורפת. אכן, באותם מקרים בהם
23 החברה הפעילה ועדה בלתי-תלויה, והיא מבקשת שבית-המשפט ידחה בקשה
24 לאישור תביעה נגזרת כתוצאה מכך, בית-המשפט נדרש לבחון את תהליך קבלת
25 ההחלטה של הוועדה הבלתי-תלויה כמו גם את שאלת אי-התלות של חבריה. נושא
26 זה פורט על-ידי בסי' 38-39 לעיל.
- 27
- 28 ואולם – באותם מקרים בהם בית-המשפט נוכח לדעת כי הוועדה אכן היתה בלתי- .47
29 תלויה, שהיא ביצעה את עבודתה בצורה יסודית וללא השפעות מטעם מי מהנתבעים
30 הפוטנציאליים, כי היא בחנה את החומר הרלוונטי, נעזרה ככל שהדבר נדרש

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 14-02-31934 ברק נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

תיק חיצוני:

1 ביועצים בלתי-תלויים, וקבלה את החלטתה כתוצאה מכל אלה – בית-המשפט ייתן
2 משקל לא מבוטל להחלטת הוועדה.
3
4 כאמור – במקרים כאלה בקשת המבקש לאשר את התביעה הנגזרת היא בקשה שיש
5 קושי לקבלה, ולכן אין מקום לעודד את הגשתה מלכתחילה. אם אכן החברה ביצעה
6 את המוטל עליה, קבלה החלטה עצמאית המביאה בחשבון את מכלול השיקולים
7 הרלוונטיים (משפטיים ועסקיים כאחד) ביחס לאפשרות להגיש את התביעה, אין
8 בדרך-כלל מקום וצורך בהתערבות נוספת של בית-המשפט. אם כתוצאה מפעילות
9 הוועדה בנסיבות כאלה יימנע ויירתע המבקש הפוטנציאלי מהגשת בקשתו - אין בכך
10 נזק.
11

סיכויי הבקשה – סעיפי הפטור והשיפוי

12
13 48. טענה נוספת שהעלה הבנק בתשובתו לבקשה דנן, היא טענת השיפוי והפטור לנושאי
14 המשרה בחברה. במסגרת התשובה לתגובה, טען המבקש בהקשר זה כי השיפוי
15 הוגבל רק לנזק עקב הפרת חובת הזהירות. המבקש טען כי השיפוי אינו חל במקרה
16 של פעילות שאינה בתום-לב, מנוגדת לטובת הבנק או בחריגה ממסגרת שיקול-הדעת
17 העסקי. השיפוי אף לא יחול במקרה בו הופרה חובת אמונים לבנק, כאשר הפרת
18 חובת הזהירות נעשתה בפזיזות או בכוונה או בפעולה שנועדה להפיק רווח אישי.
19 השיפוי אינו חל – כך נטען - בתביעה של הבנק בעצמו, אלא רק בתביעה של אדם
20 אחר נגד נושא משרה, והשיפוי לא יינתן אם החבות הכספית מכוסה על-ידי פוליסת
21 ביטוח.
22

23 49. המבקש לא התייחס לנושא הפטור לנושאי המשרה (שבא לידי ביטוי בס' 154-150
24 לתשובת הבנק לבקשת המבקש). פטור זה – כאשר הוא חל – יש בו כדי למנוע את
25 הגשת התביעה נגד הנתבעים הפוטנציאליים. באשר לנושא השיפוי – הוא חל רק
26 במקרה בו הופרה חובת הזהירות. אולם, האפשרות של המבקש להוכיח כי נושאי
27 המשרה בבנק פעלו בפזיזות או בכוונה, תוך הפרת חובת האמון שלהם לבנק, היא
28 אפשרות קשה יותר באופן משמעותי מאשר האפשרות להוכיח קיומה של רשלנות.
29 ענין זה היה בו לכן כדי להכביד על המבקש באופן משמעותי לו היתה בקשתו נדונה
30 לגופה.
31

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 14-02-31934 ברק נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

תיק חיצוני:

50. יובהר כי מעבר לטענות אלה, העלה הבנק טענות נוספות ביחס לאפשרות להטיל אחריות על מי מהנתבעים הפוטנציאליים, שמהן עולה כי לבנק אין כל עילת תביעה נגד מי מהם. גם טענות אלה היו נבחנות כמובן לו היתה בקשה לאישור תביעה נגזרת נדונה לגופה, ואף הן מציבות סיכון כי בקשת המבקש לא היתה מתקבלת. מובן כי האמור לעיל נאמר לכאורה בלבד, ללא דיון מעמיק לגופו של ענין בטענות הצדדים במסגרת הבקשה והתשובות לה.

51. סיכומה של נקודה זו – המבקש היה חשוף לקשיים משמעותיים לו היה מגיש נגד הבנק והנתבעים הפוטנציאליים בקשה לאישור תביעה נגזרת, ואף שאין מקום בשלב זה לקבוע כי בקשתו היתה נעדרת סיכוי, ניתן לקבוע כי היו כרוכים בה סיכונים רבים.

הסכם הפשרה - התועלת לבנק

52. לאור בחינת הסיכויים והסיכונים שלעיל, יש לבחון את השאלה האם הסדר הפשרה הוא הסכם סביר שעל בית-משפט לאשרו. הסכם הפשרה מסדיר כאמור לעיל את נהלי העבודה העתידיים של הבנק בהתייחס להעמדת אשראי ללווים לצורך מימון רכישת אמצעי שליטה בהיקפים גדולים, ובכלל זה בהתייחס לסוגיית שחרור דיווידנדים.

הסדר זה הוא אם כן הסדר ה"צופה פני העתיד". ההסדר אינו מתייחס לשאלת הנזק האפשרי שגרמו הנתבעים הפוטנציאליים לבנק והאפשרות לפיצוי חלקי או מלא בגינו, אלא רק לאפשרות למנוע נזקים דומים בעתיד.

53. כאשר מדובר בתביעה ייצוגית וכאשר הצדדים לה מגיעים להסכם פשרה המתייחס רק לשיפור התנהלות הנתבע בעתיד, ישנו קושי מובנה באישורו של הסכם הפשרה. בת"א (מחוזי ת"א) 1697/06 גלניק נ' הראל (8.11.2007), התייחסתי לאפשרות לאשר הסדר פשרה בבקשה לאישור תביעה ייצוגית. הסדר הפשרה באותו ענין לא אושר, משום שנקבע כי "מי שייחנה מההסדר הנ"ל איננו חברי הקבוצה הנוכחית – אלא המבוטחים העתידיים של חברת הביטוח, אשר המידע שיימסר להם לקראת ההתקשרות בפוליסת הביטוח יהיה מפורט יותר".

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 14-02-31934 ברק נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

תיק חיצוני:

54. כידוע, בין ההליך של תביעה ייצוגית להליך של תביעה נגזרת, ישנו דמיון. שני ההליכים נחשבים להליכים "קולקטיביים", ובשני ההליכים מבקש אדם אחד לייצג מאן דהוא אחר – במקרה של תביעה ייצוגית מדובר בקבוצת התובעים שהמבקש "חולק" איתם עילת תביעה דומה; ובמקרה של תביעה נגזרת מדובר בחברה בשמה מבוקש להגיש את הבקשה.
- יחד עם זאת, ישנו הבדל בין שני ההליכים הנובע בדיוק מהאמור לעיל. בתביעה נגזרת, התובע הפוטנציאלי שאותו מבקש המבקש לייצג אינו קבוצת בעלי-מניות בחברה (שעשויים ליהנות בעקיפין מתוצאות הבקשה) אלא החברה עצמה כגוף משפטי הנפרד מבעלי-מניותיה. לכן אני סבורה כי בבחינת השאלה האם יש לאשר הסכם פשרה במסגרת הליך של תביעה נגזרת, אין מקום לבחון את השאלה האם מי שייהנה מההסדר היא קבוצה כזו או אחרת של בעלי-מניות (וזאת בניגוד לבקשה לאישור תביעה ייצוגית). מה שצריך לבחון במסגרת הסדר פשרה בתביעה נגזרת הוא האם בעל הדין הרלוונטי – קרי החברה – ייהנה מהסכם הפשרה.
- יוער למעלה מן הצורך כי ככל שמדובר בבנק – שהוא גוף דו-מהותי, יתכן שישנם שיקולים נוספים שיש להביאם בחשבון במסגרת אישור הסדר פשרה בתביעה נגזרת, שיקולים ציבוריים הנובעים ממעמדו המיוחד של בנק. יחד עם זאת, במקרה דנן נראה כי גם שיקולים אלה מביאים לתוצאה כי יש לאשר את ההסכם, שיש בו כדי להיטיב עם הבנק ועם ציבור לקוחותיו בעתיד.
55. אני סבורה כי במקרה דנן יש מקום לאשר את הסכם הפשרה לאור בחינתו מנקודת מבט של טובת הבנק. כאמור, הסכם הפשרה מתייחס לשיפור נהלי הבנק בעתיד, באופן שאמור להקטין את הסיכון שהבנק ייתן אשראי שהלווה לא יוכל בבוא העת להשיבו (ואת הסיכון שהבנק ישחרר בטוחה בנסיבות שלא היה מקום לשחררה). מובן כי אם אכן הנהלים ישפרו את מצבו של הבנק בהקשר זה, הרי מדובר בהסדר המיטיב עם הבנק. אינני מתעלמת מהעובדה שהבנק לא מקבל פיצוי בקשר להפרה הנטענת בבקשה דנן – קרי מתן האשראי ושחרור שעבוד 28. אולם כאמור, כנגד הוויתור על הפיצוי הזה, ייהנה הבנק מהשיפור האפשרי של התוצאות העסקיות שלו בעתיד. מאחר שמדובר בבנק עצמו, כאישיות משפטית נפרדת, הסדר כזה הוא לגיטימי.

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 14-02-31934 ברק נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

תיק חיצוני:

1
2 56. בענין זה יש להדגיש כי בעקבות ישיבת יום 3.2.2016 הוסיף הבנק והגיש מסמך נוסף
3 המתייחס ל"נושא השיפורים לאור מסמך העקרונות לעומת המצב ערב הגשת
4 ההליך". עיינתי במסמך (שנותר לבקשת הצדדים חסוי). הבנק אף התייחס לבקשת
5 בית-המשפט לשאלת תוקף המסמך מבחינת הבנק. המסמך הנוסף הועבר לתגובתו
6 של ב"כ היועץ המשפטי לממשלה. בתגובתו ציין ב"כ היועצה"מ כי הבנק ביצע
7 שיפורים במדיניות ובנהלי העבודה שלו בהתייחס למצב ערב הגשת ההליך דן.
8
9 יחד עם זאת, ב"כ היועצה"מ הוסיף וציין כי לא ניתן להעריך את מידת תרומתו של
10 מסמך העקרונות לרבות עצם הגשת ההליך דן לשיפורים אלה. זאת הואיל וקודם
11 להליך זה ובמקביל לו ננקטו הליכי ביקורת והסדרה מצד הפיקוח על הבנקים, כמו
12 גם הליך הפקת לקחים פנימי בבנק. יוער כי ב"כ היועצה"מ לא ציין באופן מפורש
13 ומפורט אילו מהשיפורים נושא מסמך העקרונות הם לגישתו תולדה של הליך
14 הביקורת מצד הפיקוח על הבנקים (או של הליך הפקת הלקחים הפנימי בבנק).
15
16 העולה מהאמור לעיל הוא אם כן כי לאחר ההליך והסכם הפשרה נושא הליך הגישור
17 (וככל הנראה כתוצאה ממנו לפחות באופן חלקי) שיפר הבנק את נהליו באופן שיהיה
18 בו כדי להיטיב עמו בעתיד.

שיקולים נוספים ביחס להסכם הפשרה

19
20 57. מעבר לאמור לעיל, יש להביא בחשבון מספר שיקולים נוספים שיש בהם כדי לתמוך
21 באישור הסכם הפשרה.
22
23 הצדדים ציינו כי הסכם הפשרה נבחן וקבל את אישורו וברכתו של המגשר, כבי
24 השופט (בדימי) בנימיני, וזאת לאחר שהמגשר העיר הערות שונות ביחס להסכם.
25 העובדה שההתקשרות בהסכם פשרה לא נעשית רק בין הצדדים לבין עצמם אלא גם
26 בסיוע של מגשר חיצוני, איננה נעדרת משמעות. היא משליכה על הנושא העיקרי
27 שבשלו בית-המשפט נדרש לבחון הסכמי פשרה בתביעות נגזרות (וייצוגיות) והוא
28 בעיית הנציג.
29
30

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 14-02-31934 ברק נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

תיק חיצוני:

58. בקצירת האמור ייאמר בהקשר זה כי העובדה שב"כ המבקש והמבקש עצמו מגיעים להבנה עם הצד שכנגד במסגרת הסכם פשרה, מעוררת "חשד" המחייב ביקורת שיפוטית על ההסכם. החשד והחשש נובעים מ"בעיית הנציג" קרי מהעובדה שהמבקש ובא-כוחו עלולים להעדיף את האינטרס האישי שלהם בקבלת גמול ושכר טרחה באופן מיידי וודאי, על-פני האינטרס אותו הם בקשו מלכתחילה לייצג (האינטרס של החברה בתביעה נגזרת או האינטרס של הקבוצה בתביעה ייצוגית).
59. קיומו של צד שלישי נייטרלי, בעיקר כאשר מדובר באדם אובייקטיבי ומקצועי שבית-המשפט סומך על שיקול-דעתו והמבין את משמעותו של הסכם פשרה במסגרת הליך של תביעה נגזרת, עשוי להקות במקרים המתאימים את הסיכון הזה. לכן הוא בעל-משמעות במסגרת דיון בבקשה לאישור הסכם פשרה בתביעה נגזרת. זאת – חרף העובדה ששיקול-הדעת הסופי ביחס לשאלת אישור ההסכם הוא שיקול-דעתו של בית-המשפט, ובית המשפט מצווה לבחון את הסכם הפשרה ולקבוע בעצמו האם מדובר בהסכם שראוי לאשרו אם לאו.
60. עוד יש לציין את היתרונות הנוספים הנלווים להסכם הפשרה והגלומים בקיומו. מבחינת הבנק – הבנק לא יידרש לנהל את ההליך המשפטי – דבר שיהיה כרוך בהוצאות מבחינתו. מעבר לכך, ישנו יתרון נוסף שהצדדים התייחסו אליו בבקשתם לאישור הסכם הפשרה, והוא היתרון בכך שיימנע (או יצומצם) האפקט המצנן למתן אשראי עתידי על-ידי נושאי המשרה בבנק. אכן, וכפי שציינו הצדדים, בנק הוא גוף העוסק במתן אשראי. מתן אשראי כרוך לא אחת בסיכונים. אמנם, הבקשה דן מתייחסת לא החלטה למתן אשראי אלא לשחרור שעבוד שנועד להבטיח אותו. יחד עם זאת, גם זוהי החלטה שהבנק מקבל במהלך העסקים הרגיל שלו, ואף היא – ככל ההחלטות הנוגעות לאשראי, החלטה שכרוכה בסיכון.
- הבנק ציין כי הוא אינו מעוניין ליצור אפקט מצנן בקרב העובדים המקבלים החלטות אשראי, שכן גם זהירות רבה מדי עלולה להזיק לבנק. מבלי "לכמת" את משקלו של השיקול הזה (שמולו ניצב השיקול של הכוונת עובדי הבנק לפעול באופן זהיר ומושכל) – אין להתעלם ממנו, ויש לתת גם לו משקל במסגרת מכלול השיקולים הנוגעים לאישור הסכם הפשרה.

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 14-02-31934 ברק נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

תיק חיצוני:

1

2

האם ניתן לאשר את ההסדר חרף העובדה שהבקשה היא בקשה לגילוי מסמכים?

3

61. כפי שהובהר בראשית הדברים בהחלטה זו, הבקשה אותה הגיש המבקש לבית המשפט איננה בקשה לאישור תביעה נגזרת, אלא בקשה לגילוי מסמכים מכוח סי 198א לחוק החברות. יחד עם זאת ההליכים לקראת הסכם הפשרה ובכלל זה מינוי הוועדה הבלתי-תלויה והדיונים בה, כמו גם הליך הגישור, התייחסו להליך של הגשת תביעה נגזרת בשם הבנק ביחס לעילות שצוינו על-ידי המבקש הן במכתב הדרישה שלו לבנק והן גם בבקשת האישור.

9

10

האם ניתן לאשר את הסכם הפשרה בנסיבות אלה?

11

12

62. אני סבורה כי לצורך בירור השאלה האם ניתן להתייחס לבקשה דנן כאל בקשה לאישור תביעה נגזרת ולאשר את הסכם הפשרה הנוגע לבקשה כזו, יש לבחון את מכלול הנסיבות הרלוונטיות. כך, יש לבחון את השאלה האם לפני בית-המשפט הוצגו טענות הצדדים בקשר לתביעה הנגזרת שהמבקש בקש להגיש בשם הבנק.

16

17

לו היה המבקש מגיש בקשה לגילוי מסמכים, והבנק היה משיב לו בשלילה, בטענה (למשל) שהמסמכים אינם בידיו או כי הוא אינו יכול לגלות אותם מטעמי סודיות, והמחלוקת בין הצדדים בבקשה לגילוי המסמכים היתה נסבה סביב טענות כאלה בלבד – היה בית-המשפט מתקשה להעריך את הסיכויים והסיכונים של הצדדים בבקשה אפשרית להגשת תביעה נגזרת, לו היא היתה מוגשת. לכן היה קושי גם באישור הסכם פשרה המתייחס לעילות התביעה לגופן.

22

23

24

אולם, במקרה דנן וכפי שפורט גם לעיל, הצדדים התייחסו – הן במגעים ביניהם והן בכתבי בית-הדין שלהם, למכלול הטענות שיש להם זה כנגד זה בהתייחס לעילת התביעה הנגזרת. בידי בית-המשפט יש לכן כלים טובים די הצורך כדי להעריך את הסיכויים והסיכונים שהיו כרוכים בניהול תביעה כזו, לו היתה מוגשת בקשה לאישור תביעה נגזרת.

28

29

30

63. בנסיבות אלה, אינני סבורה כי מן הראוי לדחות את הבקשה לאישור הסכם הפשרה (הגם שהיא מתייחסת גם לתוכן הסכסוך בין הצדדים לגופו ולא רק לנושא גילוי

31

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 14-02-31934 ברק נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

תיק חיצוני:

1 המסמכים שהוא הנושא בגינו הוגש ההליך הנוכחי) רק משום שהמבקש לא הגיש
2 בקשה לאישור תביעה נגזרת אלא הסתפק מלכתחילה בבקשה לגילוי מסמכים.
3 ראשית, אני סבורה כי כאשר מבקש סבור כי הוא זקוק למסמכים נוספים בטרם
4 יוכל לקבל החלטה האם להגיש בקשה לאישור תביעה נגזרת, מן הראוי כי הוא
5 ינקוט בהליך המקדמי של בקשה לגילוי מסמכים.

6
7 מעבר לכך, במקרה דנן, תוצאה לפיה לא ניתן לאשר את הסכם הפשרה רק לאור
8 טבעו של ההליך בו נקט המבקש, היתה מחייבת לכאורה את המבקש להגיש בשלב
9 זה בקשה נוספת לאישור תביעה נגזרת בשם הבנק נגד הנתבעים הפוטנציאליים.
10 הבנק היה נדרש להשיב לבקשה זו והמבקש – להגיב לתשובה. לאחר מכן היה בית-
11 המשפט יכול לאשר את הסכם הפשרה (אותו הסכם שאישורו מתבקש עתה), וזאת
12 למרות שככל הנראה לא היה נודע לבית-המשפט מידע נוסף ובעל-משמעות שהיה
13 מאפשר לו להעריך את הסכם הפשרה ולשקול את אישורו בצורה טובה יותר מאשר
14 כעת.

15
16 לכן, אין זה מן הנמנע במקרה דנן כי בית-המשפט יאשר את הסכם הפשרה על תוכנו,
17 חרף העובדה שבקשת המבקש היתה בקשה לגילוי מסמכים ולא בקשה לאישור
18 תביעה נגזרת.

19
20 **ויתור על תביעות עתידיות**

21 64. הסעיף הבעייתי במסגרת הסכם הפשרה שיש לתת את הדעת באופן ספציפי ביחס
22 לאפשרות לאשרו, הוא הסעיף במסגרתו מוותר הבנק על תביעות עתידיות. לאחר
23 ישיבת יום 3.2.2016, הודיעו הצדדים לבית-המשפט כי הם הסכימו שהסכם הגישור
24 לא יהווה ויתור וסילוק מצד הבנק כלפי הנקובים בס"ק (א) (ב) ו-(ג) לסעיף 7(א)(2)
25 להסכם הגישור. מדובר בעילות תביעה אפשריות נגד כל נושאי המשרה בבנק
26 ובתאגידי קבוצת הבנק בעבר ובהווה, לרבות דירקטורים ומנהלים; כל עובדי הבנק
27 ותאגידי קבוצת הבנק בעבר ובהווה; וכל יועץ או שלוח של הבנק ותאגידי קבוצת
28 הבנק בעבר ובהווה, בין אם הוגשה נגדם תביעה או דרישה ובין אם לאו – כל עוד
29 מדובר בתביעה הנוגעת במישרין או בעקיפין לעניינים הנזכרים או נטענים בהליך.

30

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 14-02-31934 ברק נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 הצדדים הבהירו גם במסגרת ההודעה הנ"ל כי ויתורו האישיים של המבקש יוסיפו
2 לחול, וכי הוא עצמו לא ינקוט בהליך נוסף כלשהו בכל הקשור בבקשת גילוי
3 המסמכים או מכתב הדרישה.
4
- 5 65. יחד עם זאת, הצדדים לא הסכימו לוותר על האמור בס' 7(א)(1) להסכם הגישור.
6 בסעיף זה נקבע כי הסכם הגישור מהווה:
7 "סילוק סופי ומוחלט של כל טענות המבקש או מי מטעמו כלפי הבנק,
8 נושאי המשרה בו, עובדיו, יועציו, שלוחיו ומי מטעמם בקשר עם כל
9 העניינים הנזכרים ו/או נטענים בהליך (לרבות בקשת גילוי המסמכים
10 ומכתב הדרישה) או משתמעים ממנו, במישרין או בעקיפין. לא תהא או
11 לשום צד (ולכל הבאים מטעמו) כל טענה, דרישה או תביעה מכל מין וסוג
12 שהוא, כנגד משנהו (ולכל הבאים מטעמו) בכל ענין שהוא, בכל הנוגע
13 במישרין או בעקיפין לנטען בהליך (לרבות בקשת גילוי המסמכים ומכתב
14 הדרישה) לרבות עניינים שטרם הגיעו לשלב של הליך משפטי".
15
- 16 מהסעיף עולה (גם אם לא באופן ברור ומפורש די הצורך) כי כל הצדדים מוותרים על
17 כל טענה של מי מהם כלפי משנהו בקשר לעניינים נושא ההליך – ומכאן שגם הבנק
18 מוותר על טענות אפשריות שלו כלפי נושאי המשרה בו ביחס לכל העניינים נושא
19 ההליך. אינני מתייחסת לתוקף החוזי של התחייבות זו. אניח להלן כי היא תקפה
20 כלפי נושאי המשרה ואבחן את השאלה האם יש מקום – תחת הנחה כזו – לאשרה
21 במסגרת הבקשה לאישור הסכם הפשרה.
22
- 23 66. השאלה שיש לבחון אותה היא האם על בית-המשפט לאשר התחייבות כזו מטעם
24 הבנק, שעלולה (אם תועלה בהליך עתידי אחר ויינתן לה תוקף) למנוע אפשרות של
25 מאן דהוא אחר לפעול בעתיד להגשת תביעה נגזרת נוספת מטעם הבנק כנגד מי
26 מהנתבעים הפוטנציאליים, לגבי העניינים נושא ההליך הנוכחי.
27
- 28 67. אני סבורה כי יש מקום לאשר את הסכם הגישור חרף הווייתור הנ"ל. כפי שהובהר
29 לעיל, ההתייחסות בהחלטה זו לבקשת המבקש היא כאילו הוגשה על-ידיו בקשה
30 לאישור תביעה נגזרת נגד הבנק. כאשר מוגשת בקשה כזו בשמה של חברה, רשאי
31 בית-המשפט לאשר הסכם פשרה במסגרתו נוצר מעשה בית-דין המחייב את החברה

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 14-02-31934 ברק נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

תיק חיצוני:

1 בשמה בקש המבקש להגיש את התביעה (שכן משמעותה של תביעה נגזרת היא כי
2 המבקש מקבל את אישורו של בית-המשפט לפעול כאורגן של החברה). במקרה דנן,
3 אין מדובר במעשה בית-דין במובן הרגיל, אולם כאמור ישנה התחייבות לכאורית של
4 הבנק שלא לתבוע את נושאי המשרה בו בעתיד בקשר עם הנושאים נושא בקשתו של
5 המבקש.

6
7 אכן, אם תוגש בעתיד בקשה נוספת לאישור תביעה נגזרת ביחס לענין מן העניינים
8 נושא ההליך, יהיה מקום לבחון אותה בנפרד ולבחון האם ובאיזה אופן משליכה
9 עליה התחייבות הבנק במסגרת ההליך דנן. אין זה מן הנמנע שיהיו נסיבות שבשלהן
10 ניתן יהיה "לפתוח" את ההתחייבות הזו. יחד עם זאת, בשלב זה אין מקום לבטל את
11 ההתחייבות של הבנק במסגרת הסכם הפשרה מיניה וביה, וככל שיהיה מקום לבחון
12 את תוקפה בעתיד, הדבר ייעשה בהתאם למכלול הנסיבות הרלוונטיות ככל שייטענו.

גמול ושכר טרחה

14
15 68. ב"כ היועה"מ ציין כי אין מקום לאשר גמול למבקש. זאת לאור הוראתו של סעיף
16 201 לחוק החברות.

17
18 עוד ציין ב"כ היועה"מ – כפי שהוזכר כבר לעיל, כי אין זה ברור לשיטתו אילו מבין
19 השיפורים בנהלי הבנק הם תולדה של הגשת מכתב הדרישה והבקשה דנן על-ידי
20 המבקש, ואילו מהם נובעים מהליך הביקורת של הפיקוח על הבנקים או מהליך
21 הפקת הלקחים הפנימי של הבנק. לאור האמור ציין ב"כ היועה"מ כי הוא מותיר
22 לשיקול-דעת בית-המשפט את ההכרעה בדבר תרומת ההליך ומסמך העקרונות
23 לאותם השיפורים הנטענים, כמו גם את ההכרעה בדבר הגמול לתובע הנגזר ושכר-
24 הטרחה לבאי-כוחו.

25
26 69. אני סבורה כי יש לקבל את עמדת ב"כ היועה"מ בנושא הגמול למבקש. סעיף 201
27 לחוק החברות קובע:

28 **"פסק בית המשפט לטובת החברה, רשאי הוא להורות על תשלום גמול**
29 **לתובע, שטרם בהגשת התביעה הנגזרת ובהוכחתה".**

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 14-02-31934 ברק נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 אני סבורה כי הסעיף הזה אינו חל במקרה דנן – הן משום שהמבקש במקרה דנן לא
2 הגיש בקשה לתביעה נגזרת, והן משום שבית-המשפט לא "פסק לטובת החברה".
3 כאמור, הצדדים הגיעו במקרה דנן להסכם פשרה, שיש בו תועלת לבנק – אולם בית-
4 המשפט לא הכריע בבקשה להגשת תביעה נגזרת, וכמובן גם לא בתביעה הנגזרת
5 עצמה. בנסיבות אלה, לא ניתן לטעמי להורות על פסיקת גמול למבקש – התובע
6 (בניגוד לפסיקת שכר טרחה לבאי-כוחו). פסיקת "גמול" למי שהגיש הליך לבית-
7 המשפט היא ענין חריג, שקיים בהתייחס למבקש בתביעה ייצוגית או נגזרת. לכן,
8 קביעה לפיה הפסיקה החריגה הזו תתקיים רק בנסיבות בהן בית-המשפט אכן קבל
9 את עמדתו של המבקש ופסק לטובת החברה – היא קביעה העולה בקנה אחד עם
10 מנגנוני התמריצים הנדרשים לצורך קיומו של המנגנון של תביעות נגזרות.
11
- 12 70. באשר לשכר-טרחתם של ב"כ המבקש – הרי כאמור לא היתה מחלוקת כי בית-
13 המשפט מוסמך לפסוק לזכותם שכר-טרחה. שכר-הטרחה צריך במקרה דנן לשקף הן
14 את טרחתם של ב"כ המבקש בהגשת מכתב הדרישה, הבקשה, ובדיון בהליך דנן
15 ובהליך הגישור. שכר-הטרחה צריך לשקף גם (וזה העיקר) את השיפורים שהושגו
16 כתוצאה מההליכים שנקטו ב"כ המבקש – ובכלל זה בעיקר את השיפורים בנהלי
17 הבנק.
18
- 19 71. כאמור, הסתייגותו של ב"כ היוע"מ מתייחסת לשאלה אילו מן השיפורים הם אכן
20 תולדה של ההליך הנוכחי. אני סבורה כי אין מקום לתת משקל רב להסתייגות זו. גם
21 אם בבנק התקיימו במקביל הליכים נוספים שנועדו לשפר את נהליו, שתכליתם
22 לצמצם הסיכון להפסדי אשראי למימון רכישת אמצעי שליטה בהיקף מהותי – הרי
23 לאור העובדה שהשיפורים נעשו לאחר מכתב הדרישה של המבקש ולאחר הגשת
24 הבקשה, ומאחר שלא הועלתה טענה קונקרטית ביחס לשיפור שהוא תולדה של הליך
25 הביקורת של הפיקוח על הבנקים – ניתן להניח כי להגשת מכתב הדרישה והבקשה
26 הנוכחית יש תרומה משמעותית לאופן הפעולה של הבנק.
27
- 28 על אלה זכאים ב"כ המבקש לגמול.
29
- 30 72. סוף דבר - אני מורה לכן על אישור הסכם הגישור כמבוקש.

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תנ"ג 14-02-31934 ברק נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

תיק חיצוני:

1 אני מורה כי הבנק ישלם לב"כ המבקש שכר טרחה בסכום כולל של 300,000 ₪ +
2 מע"מ.

3

4 ניתן היום, כ"ט אדר ב' תשע"ו, 08 אפריל 2016, בהעדר הצדדים.

5

6 רות רונן, שופטת

7

8

9